

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

20.03.2026

Vår ref:

2019/51208

Deres dato:

Deres ref:

MOELVEN EIDSVOLD VÆRK AS
Sagvegen 10
2074 EIDSVOLL VERK

Saksbehandler, innvalgstelefon
Susanne Brix Røed, 32266741

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til opprydding i forurensete sedimenter i Andelva i Eidsvoll kommune

---

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har ferdigbehandlet søknaden fra Moelven Eidsvold Værk AS, og gir tillatelse etter forurensningsloven til mudring i Hurdalssjøen i Eidsvoll kommune. Det gis også tillatelse til flytting av edelkreps i forbindelse med tiltaket.

Det gis dispensasjon fra verneforskriften til å gjennomføre mudring i fuglefredningsområdet. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Det er stilt vilkår til dispensasjonen.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren varsler vedtak om gebyr på kr 94 600 for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Statsforvalteren viser til søknad mottatt 18.12.2026 fra Moelven Eidsvold Værk om mudring i Hurdalssjøen for å fjerne forurensete sedimenter.

Bakgrunn

Tiltaksområdet er lokalisert på Eidsvoll verk, og ligger plassert ved Hurdalssjøen og Andelva. Tiltaksområdet omfatter eiendommene med gnr./bnr. 97/40, 97/64, 97/104, 97/108, 97/157 og 97/131. Det er dokumentert sagbruksvirksomhet på området helt tilbake til 1600-tallet. Sagbruket var fra slutten av 1700-tallet eid av Hagen Mathiesen, før det ble solgt fra Mathiesen-konsernet til Moelven i 1994-1995. Sagbruket ble lagt ned i 2025, og det er nå planlagt opprydding av eiendommen på land og i sjø.

Statsforvalteren har pålagt Moelven Eidsvold Værk å utarbeide en risikovurdering og tiltaksplan for opprydding av forurensete sedimenter i Hurdalssjøen ved Moelven Eidsvold værker i Eidsvoll

---

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

kommune. WSP har i forbindelse med utarbeidelse av tiltaksplan for forurenset grunn utført sedimentprøvetaking i Hurdalssjøen og Andelva i juni 2024.

Sammendrag av søknad

Det søkes om å mudre ca. 500 m³ innenfor et område på ca. 1500 m². Først fjernes stein, trevirke og stokker, deretter mudres det øverste sedimentlaget ca. 30 cm ned, før området reetableres med stein for å bevare leveområder for edelkreps. Sedimentene sorteres og avvannes før transport til mottak. Som avbøtende tiltak vil det etableres en partikkelsperre nedstrøms tiltaksområdet for å redusere spredning av miljøgifter. Det søkes også om flytting av edelkreps. Edelkreps skal fanges og flyttes oppstrøms i elva før tiltaksgjennomføringen.

Tiltakene skal gjennomføres ved lav vannstand for å redusere spredning av forurensning, samt for å lettere gjøre adkomst til tiltaksområdet og gjennomføringen av mudringen.

Delegering av myndighet

Ifølge rundskriv T-3/12 punkt 2.6 er Statsforvalteren myndighet for opprydding i forurenset sjøbunn som kan knyttes til skipsverft. Øvrige lokaliteter med forurensete sedimenter, inkludert forurensete sedimenter i vassdrag, er det Miljødirektoratet som er myndighet for. Miljødirektoratet kan delegere myndighet til statsforvalteren i den enkelte sak. Miljødirektoratet er som utgangspunktet myndighet for oppryddingen i forurenset sediment i form av mudring utenfor Moelven Eidsvold Værk. Statsforvalteren ba om myndighet for behandling av søknaden i e-post av 26.02.2026.

Med hjemmel i brev fra Miljøverndepartementet 7. august 1995 jf. forurensningsloven § 81, delegerte Miljødirektoratet myndighet etter forurensningsloven med hensyn til mudring av forurenset sediment ved Moelven Eidsvold Værk AS i e-post av 06.03.2026. Følgelig er Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus rette myndighet til å behandle søknad om tillatelse etter forurensningsloven § 11 til mudring i forurenset sediment i henhold til søknad.

Høring

Statsforvalteren har sendt søknaden på høring i tidsperioden 05.02.2026 til 26.02.2026. Søknaden er også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider.

Vi har mottatt fire høringsuttalelser. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsen.

Vannområdet Hurdalvassdraget/Vorma skriver at opprydding i forurenset masse er viktig, og at tiltaket bør gjennomføres. De forutsetter at forurenset masse leveres til godkjent mottak i henhold til forurensningsgrad, og at mudringen gjennomføres ved liten vannføring. Etter opprydding bør informasjonen bli lagt inn i Grunnforurensningsdatabasen og Vann-Nett.

Vannområdet påpeker at det høyst sannsynlig finnes andemusling i Andelva og Hurdalssjøen, og at dette bør hensyntas særskilt i oppryddingen, i tillegg til spesielle hensyn til edelkreps. De mener videre at det bør synliggjøres i vurderingen at stoffet «dowicide» og Lindan ble brukt i sin tid på området, i tillegg til PAH-stoffene og TBT. Vannområdet støtter ikke planene om å legge ut stein, såfremt stein ikke fjernes. Stokker/tømmer er viktige habitat for edelkreps, så de anbefaler derfor at en stor andel stokker/tømmer som ikke anses for å være forurenset legges tilbake i elva. Dersom det etter oppryddingen vil være igjen få/ingen tømmerstokker/død ved, bør en god del rene trær/røtter legges ut for å kompensere for de som fjernes. Død ved/trær er svært viktig som substrat/habitatfaktor i akvatiske miljøer, og særlig der det fra naturen side er – og skal være – lite

stein, slik tilfellet er i Andelva. Å tilføre nye steiner i elva er et kunstig element, og anbefales derfor ikke gjennomført.

Moelven Eidsvold Værk svarer at forurensede masser vil avannes og transporteres til godkjent mottak. I henhold til tiltaksplanen skal det utføres en etterkontroll (sluttkontroll) av den kjemiske tilstanden etter mudringen før det reetableres med stokker og stein fra elva. Data fra sluttkontrollen skal legges inn i Vannmiljø. På nåværende tidspunkt er Grunnforurensningsdatabasen oppdatert med forurensningen i grunnen på industriområde, ikke i Andelva. Disse resultatene ligger i Vannmiljø.

Moelven Eidsvold Værk skriver at de ønsker å ta hensyn til potensielle forekomster av andemuslinger ved å vurdere tiltak i tråd med NINAs veileder om flytting av ferskvannsmuslinger. Etter mudring skal elvebunnen tilbakeføres til opprinnelig tilstand, og det skal tilrettelegges for reetablering av musling. De skriver at flytting av musling er forbundet med stor risiko for at muslingen dør, og at sannsynligheten er stor for at bestanden reetablerer seg selv på egenhånd så lenge forholdene ligger til rette for det. De skal hensynta å flytte individer dersom disse oppdages under oppgravingen.

I COWIs undersøkelse (2019) av vann og sediment i Andelva ble det ikke påvist PAH-forbindelser, PCB, BTEX, olje, fenoler eller kresoler i vannprøven. På bakgrunn av dette kunne det ikke konkluderes med at Dowicide™ utgjør noen forurensning til vassdraget. De påviste konsentrasjonene av både p-kresol og diklorfenol ligger dermed under gjeldende normverdier for forurenset grunn. Det finnes ikke fastsatte tilstandsklasser for sediment (M-608) for de to påviste stoffene, og miljøtilstanden kan derfor ikke klassifiseres. Det kan likevel konstateres at det forekommer spor av disse stoffene i sedimentene, selv om konsentrasjonene er lave. Det foreligger ingen dokumentasjon som verken WSP eller Moelven har kunnet fremskaffe som tilsier at lindan har vært benyttet i Moelvans impregneringsprosess.

Kjell Sandaas ønsker å gjøre oppmerksom på at området trolig har bestand av store ferskvannsmuslinger som er svært viktige i bunndyrsamfunnet og som en betydelig vannrenser. Sannsynligvis dreier det seg om arten andemusling *Anodonta anatina* som har bestand i Hurdalssjøen og Hersjøen oppstrøms. Han skriver at teoretisk kan andre arter forekomme.

Moelven Eidsvold Værk viser til høringssvaret til Vannområde Hurdalsvassdraget/Vorma.

Akershus fylkeskommune skriver at de ser det som positivt for miljøet at det skal ryddes opp i gammel forurenset grunn fra industri i Andelva. Tiltaket kan ses på som en form for habitatrestaurering og det er derfor avgjørende at bunnsforholdene blir tilbakeført til en antatt naturtilstand. I søknaden oppgis det at sunket tømmer og trevirke har fungert godt som skjul for edelkreps, og at disse skjulmulighetene skal erstattes med stein i ulike størrelser. Dersom det ikke er større stein i tiltaksområdet fra før, eller at det løftes ut større steiner under mudringen, mener fylkeskommunen at det heller bør reetableres med trevirke. En mulig naturbasert metode vil da være å tilføre større trær, liggende ut i elva, med roten godt forankret i elvebanken. Dette vil potensielt erstatte dagens skjulhabitat, gi bedre grunnlag for økt biologisk mangfold, sammenliknet med bruk av stein og bidra til erosjonssikring av elvebredden.

Moelven Eidsvold Værk svarer at den innledende kartlegging av bunnen i tiltaksområde med ROV avdekket at det er større stein i tiltaksområde, i tillegg til tømmerstokker/trevirke. De imøteser å gjenbruke større trestokker/trevirke der det er mulig, ettersom polert trevirke i elver er viktig substrat og gjemmede for mange arter i ulike artsgrupper. Det forventes at trevirke som allerede

ligger i elva (synketømmer) lettere vil legge seg til rette for å re-etablere naturtilstand. I tillegg vil større steiner som ligger i elva fra før gjenbrukes i tiltaksområde. Bunnforholdene blir tilbakestillt til antatt opprinnelig naturtilstand. De går bort ifra å tilføre ny stein til elvebunnen, men gjenbraker stein som allerede ligger i elva.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) skriver at Statsforvalterens behandling etter forurensningsloven tilstrekkelig grad ivaretar andre relevante almenne interesser i vassdraget. De skriver videre at tiltaket ligger innenfor aktsomhetsområde for kvikkleireskred. De viser til NVEs veileder 1/2019 sin gir anbefalinger i forhold til kvikkleireskred ved gjennomføring av tiltak. NVE anbefaler videre at det skal vurderes hvordan planlagte tiltak kan gjennomføres med hensyn til sikkerhet mot kvikkleireskred.

Moelven Eidsvold Værk svarer at utførte prøvegravinger i elven (i tiltaksområde) viser at det er påtruffet fjell ved 1-1,5 meter (inhomogent område), samt noe fjell i dagen ved lavann. Det er derfor mindre enn 2 meter til fjell, og det er derfor ingen fare for kvikkleireskred (jf. NVE veileder 1/2019). Sikkerhet mot kvikkleireskred og områdestabilitet er derfor ivaretatt iht. plan- og bygningsloven og TEK-17 kapittel 7.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Mudring med formål om opprydning i forurensede sedimenter reguleres ikke av forurensningsforskriften kap. 22, men direkte av forurensningsloven. Opprydning i forurensede sedimenter medfører som hovedregel fare for forurensning, jf. § 7 første ledd, og krever derfor tillatelse etter § 11 for å kunne utføres lovlig.

Ifølge rundskriv T-3/12 punkt 2.6 er Statsforvalteren myndighet for opprydning i forurenset sjøbunn som kan knyttes til skipsverft. Øvrige lokaliteter med forurensede sedimenter, inkludert forurensede sedimenter i vassdrag, er det Miljødirektoratet som er myndighet for. Miljødirektoratet kan delegere myndighet til statsforvalteren i den enkelte sak.

Det aktuelle tiltaket krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16. Etter delegering av myndighet fra Miljødirektoratet med hjemmel i forurensningsloven § 81, har Statsforvalteren behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for arbeider som kan medføre forurensning i sjø og vassdrag, jf. rundskriv T-3/12.

Søknaden er også vurdert etter forskrift om ferskvannskreps. Statsforvalteren er riktig myndighet til å gi dispensasjon til fangst av edelkreps utenfor den generelle krepsesesongen fra 6. august til 14. september.

Statsforvalteren vurderer også søknad om tillatelse opp mot vannforskriften § 4, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». I tillegg skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7, vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov.

Det er virkningene av det omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn beskrevet i søknaden, må det søkes på nytt.

Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Grunnforhold og vannføring

Fysiske tiltak i områder med kvikkleire kan utløse skred. Det er viktig at tiltakene ikke endrer områdestabiliteten og gjennomføres i tråd med [NVE sine råd og veiledninger](#). Tiltak i vassdrag kan påvirke hydrologi og strømningsforhold i vassdraget. Økt vannhastighet og redusert kapasitet til å lede bort vann kan føre til erosjon og skader på elvekantene som igjen kan øke faren for skred. Kommunene har en viktig rolle for å påse at det ikke iverksettes tiltak i områder med dårlig områdestabilitet uten at det gjøres nødvendige avbøtende tiltak. Tiltakshaver må selv ta kontakt med kommunen dersom det skal gjennomføres tiltak som kan påvirke områdestabiliteten.

Vurdering av forurensningspotensial

Fysiske tiltak i sjø som mudring kan medføre oppvirvling av sedimenter og nedslamming av omkringliggende områder. Arbeider på forurenset sjøbunn kan i tillegg medføre spredning av metaller og organiske miljøgifter.

Det ble tatt sedimentprøver fra 7 stasjoner i 2024, også ble det gjennomført supplerende undersøkelser i 2025 der det ble tatt prøver fra ytterligere 9 stasjoner. Analyseresultatene fra sedimentprøvene viste PAH-forbindelser i tilstandsklasse 4 i prøvepunktet rett vest for virksomhetsområdet i Hurdalssjøen. Ellers viste prøvene tilstandsklasse 3 for PCB, sink, PAH-forbindelser og kadmium. Prøvene fra Andelva øst for Moelven Eidsvold Værk viste tilstandsklasse 1-2, og at det ikke var behov for opprydding her.

Ettersom det er påvist at bunnens sedimenter i tiltaksområdet er forurenset er det viktig at tiltakshaver gjennomfører avbøtende tiltak for å hindre spredning av partikler og partikkelbundet forurensning. På bakgrunn av forurensningssituasjonen i tiltaksområdet stiller vi krav om at tiltakshaver skal etableres dobbel partikkelsperre ved alle arbeider som skal gjennomføres i sammenheng med tiltaket. Tiltakshaver plikter å etablere skriftlige rutiner for kontroll, drift og vedlikehold av partikkelsperre for å sørge for at disse fungerer som forutsatt.

Det skal også gjennomføres turbiditetsmålinger under anleggsperioden når det mudres. Turbiditeten skal måles ved minst en stasjon som er direkte påvirket av anleggsarbeidet og ved en referansestasjon som ikke er påvirket. Hvis turbiditeten overskrider 10 NTU over referansenivået i 20 minutter, må arbeidet stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdi. Det tillates ikke mudring dersom turbiditetsmålerne er ute av drift. Turbiditetsmålere må plasseres på en slik måte at partikkelforurensning fra arbeidene fanges opp. Det skal foreligge en faglig vurdering av både antall og plassering av turbiditetsmålere, og denne må være skriftlig dokumentert i prosjektets internkontrollsystem.

Oppgravde masser fra vassdrag er å anse som et næringsavfall og skal leveres til godkjent mottak eller nyttiggjøres i henhold til avfallsregelverket. Det tillates kun nyttiggjøring av masser i tilstandsklasse 1-2, jf. Miljødirektoratets veileder *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota (M-608/2016)*. Masser i tilstandsklasse 3-5 skal leveres til godkjent mottak med tillatelse etter forurensningsloven. Tiltakshaver plikter å dokumentere tilstandsklassene til avfallsmassene og hvor alle avfallsfraksjoner og overskuddsmasser er levert, og at eventuelt farlig avfall blir deklart gjennom www.avfallsdeklarering.no.

Dersom vann fra avvanning av masser skal slippes tilbake til vassdrag, skal det slippes tilbake innenfor etablert partikkelsperre.

Vi stiller også krav om at det skal gjennomføres en miljørisikovurdering av alle arbeidene i Hurdalssjøen. Det skal settes inn avbøtende tiltak der miljørisikovurderingen avdekker at det er behov for å redusere risikoforholdene.

Statsforvalteren vurderer at de fastsatte vilkårene i tillatelsen vil sikre at forurensningen fra arbeidene holdes innenfor et akseptabelt nivå. Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Vurdering etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

I henhold til forskrift om fysiske tiltak i vassdrag er det forbudt å sette i verk fysiske tiltak som medfører eller kan medføre forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer. Etter søknad kan det likevel gis tillatelse.

Ettersom det forekommer edelkreps i Andelva og Hurdalssjøen, er Statsforvalteren rett myndighet til å behandle tiltaket etter forskriften. Statsforvalteren vurderer at det ikke er nødvendig å gi en egen tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, da vilkårene i tillatelsen etter forurensningsloven er dekkende for å ivareta forskriften. Forutsatt at arbeidene gjennomføres i tråd med vilkårene i tillatelsen vurderer Statsforvalteren at produksjonsmulighetene for kreps eller andre ferskvannsorganismer ikke vil forringes.

Konsekvenser for naturmiljøet

Det følger av forvaltningsloven at vi skal sørge for at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. I saker som berører naturmangfold gjelder i tillegg prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 jf. § 7.

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Ved vurderingen av § 8 er det sentrale å finne ut *hvilket naturmangfold* som kan påvirkes av beslutningen, *hvilken tilstand dette naturmangfoldet har* og *hvilke effekter* beslutningen vil ha på naturmangfoldet. Vurderingen av disse tre spørsmålene utgjør til sammen kunnskapsgrunnlaget.

I Miljødirektoratets Naturbase (2026) er det ikke registrert noen viktige naturverdier i nærheten av tiltaksområdet, men det er registrert edelkreps både oppstrøms og nedstrøms virksomheten. Edelkreps er vurdert til sterkt truet (EN) på Norsk rødliste for arter 2021. Vurderingen kommer av reduksjon i populasjonsstørrelse. Edelkreps trues av krepsepest som overføres fra den fremmede arten signalkreps. Det er 100 % dødelighet for alle individer som smittes. Det stilles derfor vilkår om at utstyr som er i kontakt med vassdraget skal desinfiseres før og etter bruk. Området inngår også i verneområde Andelva, Nessa og Risa med verneID VV00000598 og verneformål fugleliv. Vi stiller krav til fangst og flytting av edelkreps, og for fuglefredningsområdet. De kommer frem av høringsinnspillene at det mest sannsynlig finnes andemusling i området. Moelven Eidsvold Værk svarer at dersom de påtreffer andemusling under mudringen skal disse flyttes. Vi anser dette som tilstrekkelig tiltak for andemuslingen.

Kunnskapsgrunnlaget, jf. § 8, om artene som blir berørt ved tiltaket, er god. Vi vurderer at effekten av tiltaket på naturmangfoldet er kjent.

Formålet med § 10 er å se virkningen av det konkrete tiltaket i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Da får man sumvirkningen eller den samlede belastningen på naturmangfoldet. Hurdalssjøen er ikke påvirket av mange tiltak, og den samlede belastningen etter § 10 kan derfor anses derfor som liten. Vi vurderer likevel at negative effekter og belastningen av det aktuelle tiltaket kan begrenses gjennom avbøtende tiltak. Forutsatt at tiltaket gjennomføres i tråd med vilkårene i tillatelsen, vurderer vi at det ikke vil skje betydelige skader på naturmangfoldet. Tiltaket vil også bidra til å bedre forholdet for naturmangfold i området.

Statsforvalteren anser at fastsatte vilkår i tillatelsen vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad. Naturmangfoldloven § 9 om føre-var-prinsippet er vektlagt i mindre grad ved fastsettelse av vilkårene.

Statsforvalteren minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. § 11 i naturmangfoldloven. Tiltakshaver er også pliktig å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12 i naturmangfoldloven.

Statsforvalteren mener at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8-12 er oppfylt.

Vurdering etter forskrift om ferskvannskreps § 3

I henhold til Forskrift om ferskvannskreps er det forbudt å fange eller avlive ferskvannskreps og å bruke, sette ut eller la bli stående redskap som er innrettet til slik fangst i perioden 15. september til og med 6. august. Statsforvalteren kan likevel gi dispensasjon til fangst av edelkreps jf. Forskrift om ferskvannskreps § 3.

Tiltaket kan under anleggsperioden føre til økt dødelighet og høyt stressnivå for individer av edelkreps innen tiltaksområdet. Flytting av edelkreps vil også påføre individer stress under fangst og flytting. Samfunnsnyttene av å fjerne forurensede sedimenter vurderes som høy. Flytting av edelkreps i forkant av arbeidene vurderes derfor som et avbøtende tiltak som, dersom utført etter vilkårene satt i denne dispensasjonen, fører til at samfunnsnyttene overstiger de negative konsekvensene for edelkreps i området. For å forhindre spredning av krepsepest må alt utstyr som brukes til fangst desinfiseres før og etter bruk.

Statsforvalteren gir med hjemmel i forskrift om ferskvannskreps § 3 Moelven Eidsvold Værk dispensasjon til å fange edelkreps for flytting nedstrøms. Fangsten skal foregå i nær tid før tiltaket med graving starter, og flytting skal planlegges og utføres i samarbeid med fagperson med dokumentert kompetanse på edelkreps. For å unngå forstyrrelse av edelkreps i parringstiden, skal flyttingen ikke foretas i perioden 1. oktober til 31. oktober.

I henhold til § 7 i lov om forvaltning av naturens mangfold av 19. juni 2009, er tiltaket vurdert etter prinsippene for offentlig beslutninger i §§ 8-12. Kunnskapsgrunnlaget, jfr. § 8, om artene som blir berørt ved tiltaket, er så god at en kan anta at effekten av virkningen av tiltaket er liten. § 9 om føre-var-prinsippet tillegges derfor mindre vekt. Den samlede belastningen etter § 10 anses som liten. Vilkaene legger bl.a. opp til at det skal utvises ekstra forsiktighet ved håndtering av edelkreps, slik at det ikke kan påregnes nevneverdige skader på naturmangfoldet som etter § 11 kan pålegges dekket

av tiltakshaver. Fangst av edelkreps er en kjent metode med kun lokal påvirkning som etter § 12 kan sies å være miljøforsvarlige teknikker og som gir det best samfunnsmessige resultatet.

Vurdering etter vannforskriften

I vannforvaltningsdatabasen Vann-Nett ligger tiltaksområdet i vannforekomsten *Hurdalssjøen* (002-141-L). Vann-Nett har vurdert økologisk tilstand som «god», og den kjemiske tilstanden er vurdert som «ikke klassifisert». Vannforekomsten er i noen grad påvirket av næringsforurensning, organisk forurensning, saltforurensning og kjemisk forurensning, og i middels grad påvirket av endret habitat som følge av hydrologiske og morfologiske endringer.

Rett nedenfor tiltaksområdet ligger vannforekomsten Andelva (002-3785-R). Den økologiske tilstanden er vurdert til «god», og den kjemiske tilstanden er vurdert til «god». Vannforekomsten er i størst grad påvirket av utslipp fra separate avløpsanlegg, samt i middels grad påvirket av avrenning fra jordbruk, punktutslipp fra søppelfyllinger og endret habitat som følge av hydrologiske og morfologiske endringer.

I henhold til § 4 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal derfor ikke medføre forringelse eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål som er satt.

Mudring vil påvirke vannmiljøet i resipienten. Graden av påvirkning avhenger blant annet av størrelsen på resipienten, tiltakets omfang og bruk av avbøtende tiltak. I denne saken vurderer Statsforvalteren at det er positivt å fjerne forurensede sedimenter og treverk fra bunnen. I tillegg er størrelsen på vannforekomsten og omfanget av tiltaket er av den grad at miljøtilstanden i vannforekomsten ikke vil bli vesentlig påvirket av arbeidene. Tiltaket vil kunne påvirke vannmiljøet lokalt i tiltaksområdet, men ikke i hele vannforekomsten.

Så fremt arbeidene gjennomføres i tråd med vilkår i tillatelsen, vurderer vi at tiltaket ikke vil føre til varig forringelse av vannkvaliteten eller vanskeliggjøre oppnåelsen av de fastsatte miljømålene.

Dispensasjon etter verneforskriften

Regelverk

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for naturfredningsområdet i Andelven, Nessa og Risa. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift. Forskriften sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse. Formålet med verneområdet er at fuglelivet i et nærmere bestemt område langs Andelven, Nessa og Risa, med strandkanter og evjer, slik som det går fram av et framlagt kart, være fredet mot ødeleggelse eller skade av enhver art.

Innenfor det fredede område er det forbudt:

1. å drepe, skade eller forstyrre fuglene,
2. å ødelegge eller røve reir og egg,
3. å løse skudd. II.

Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til tiltak som forstyrrer fuglelivet innenfor den fredningssone som vernekartet angir. Statsforvalteren skal, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet, og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller

dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til oss å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon i dette tilfellet. Utgangspunktet er at naturverdiene som har begrunnet vernet skal ha en klar forrang framfor andre hensyn.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette betyr at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal vi vurdere prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder.

Statsforvalterens vurdering

Det kommer frem av naturmangfoldloven § 8 at kravet til kunnskapsgrunnlaget skal være oppfylt før myndighetene fatter vedtak i saken. Andelven, Nessa og Risa naturfredningsområde ble vernet for å ta vare på et viktig område for fuglelivet. I ornitologisk sammenheng er den øvre delen av Vorma og nedre del av Andelven viktigst. Her er vannet stilleflytende og har en rik bunn med flytebladvegetasjon, og rikelig sumpvegetasjon i beskyttende viker og tilløp. I henhold til naturbase er dyrelivsfredningsområdet et viktig område for flere arter av ender, svaner og spurvefugler både som leveområde, hekkelokalitet og vinteroppholdssted.

Inngrep og anleggsvirksomhet langs Risa vil kunne medføre forstyrrelser på fuglelivet. Andelven, Nessa, og Risa naturfredningsområde er et viktig vinteroppholdssted for en rekke fuglearter. I tillegg til at området også brukes av en rekke arter som hekke- og oppvekstområde. Forstyrrelser innenfor den sårbare perioden (15. april – 15. juni) for fuglelivet er ikke ønskelig. Det er heller ikke ønskelig med forstyrrelser om vinteren, da flere arter bruker området som overvintringsområde. Vurdert opp mot hverandre er det bedre med forstyrrelse av fuglelivet om vinteren enn i hekketiden da området har betydning for atskillig flere fugler og er mer sårbart i hekketiden.

Mudring i seg selv vurderes å ha begrenset skadelig og forstyrrende påvirkning på fuglelivet da dette er tiltak som går over en kort periode og på en begrenset del av elven. Tidspunktet for mudring er imidlertid uheldig i forhold til hekkende vannfugl siden tiltaket er planlagt på våren i starten av hekkesesongen for fugl. Med i vår vurdering av om tiltaket skal gis tillatelse må også den samlede belastning tiltaket bidrar til innenfor verneområdet vektlegges, og tas med i vår vurdering av om tiltaket kan gis dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Tiltaket må ses i sammenheng med andre tiltak som er under gjennomføring eller planlegging innenfor verneområdet slik at ikke totalbelastningen blir for stor på fuglelivet i området. Det er flere pågående tiltak innenfor verneområdet med blant annet etablering av riggområde og anleggelse av gang og sykkelvei langs Bøndalsvegen ved Andelven, utskifting av kraftledningstrase som krysser Risa ved Risa bro på E6 samt utskifting av jernbanebro over Risa. Alle disse tiltakene vil kunne ha en viss negativ konsekvens for fuglelivet. Planlagt mudring vil komme i tillegg til de nevnte tiltak, og er med på å øke den totale belastningen innenfor det vernede området.

Det foreligger kunnskap om området, og artene som bruker dette området, både i Artsdatabanken og Naturbase. Statsforvalteren har også kunnskap om området gjennom ulike rapporter og forvaltning av området. Fordi kunnskapsgrunnlaget er godt, tillegges føre-var-prinsippet (nml. § 9) liten vekt i denne saken.

Vi vurderer at tiltaket med mudring av et relativt begrenset område, som i mindre grad brukes av fugl i dag, er av en slik karakter at de vil ha en begrenset negativ påvirkning på fuglelivet i en definert

periode. Selv om mudringen pågår i hekketiden vurderer vi at tiltaket vil ha begrenset negativ effekt på fuglelivet siden området der det skal mudres i liten grad er brukt av fugl. Så lenge det gjennomføres tiltak mot forurensning, og etableres dobbel partikkelsperre som hindrer forurensning nedstrøms vurderer vi at tiltaket har en kortvarig og begrenset negativ konsekvens på fuglelivet, og at tiltaket kan gis dispensasjon. Vi vurderer kravet om et godt kunnskapsgrunnlag, jf. nml. § 8, som oppfylt.

Eventuelle kostnader ved miljøforringelse jfr. § 11 skal dekkes av ansvarlig tiltakshaver. Vi forutsetter at tiltakshaver ved gjennomføring av tiltakene har internkontroll som hindrer forurensning av alle typer til vassdraget, jf. nml § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Dersom det skulle skje utslipp, er det viktig at kommunal forurensningsmyndighet blir varslet umiddelbart. Det skal gjennomføres tiltak som reduserer avrenning til vassdraget i forbindelse med mudring. Det skal også gjennomføres tiltak som hindrer at fremmede arter blir spredt til område via utstyr brukt til mudring.

Statsforvalteren gir Moelven Eidsvoll Værk AS tillatelse til å gjennomføre mudring innenfor Andelva, Nessa og Risa naturfredningsområde. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Samfunnsmessige forhold

I henhold til forurensningsloven § 11 femte ledd, skal de forurensningsmessige ulempene ved et tiltak sammenholdes med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. For tiltak som kan medføre forurensning eller skader på biologisk mangfold, vil samfunnsnyttene av tiltaket være et relevant hensyn å vurdere, da dette vil kunne ha betydning for om tillatelse kan gis. Jo lavere samfunnsnyttene er, desto lavere er terskelen for å avslå søknaden. Når samfunnsnyttene av et tiltak er betydelig, så vil dette kunne veie opp for noen av de miljømessige ulempene som tiltaket vil medføre.

Formålet med mudringen er å rydde opp i forurenset sediment utenfor Moelven Eidsvoll Værk som en del av oppryddingstiltak. Sett i lys av dette vurderer Statsforvalteren at tiltaket er samfunnsnyttig. Vi vurderer at samfunnsnyttene av tiltaket overstiger de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnyttene overstiger de forurensningsmessige ulempene knyttet til tiltaket. Statsforvalteren gir derfor tillatelse til Moelven Eidsvoll Værk til mudring i forurenset sediment, og til flytting av edelkreps i forbindelse med tiltaket. Det gis også dispensasjon etter verneforskriften til å gjennomføre mudring i fuglefredningsområdet. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Moelven Eidsvoll Værk tillatelse til mudring i forurenset sediment, og til flytting av edelkreps i forbindelse med tiltaket. Det gis også dispensasjon etter verneforskriften til å gjennomføre mudring i fuglefredningsområdet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Varsel om gebyr

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for endring av tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Vi varsler derfor følgende vedtak: Moelven Eidsvold Værk skal betale kr 94 600 gebyr for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Dette tilsvarer gebyrsats 5 i forurensningsforskriften § 39-4. Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats sendes Statsforvalteren innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Susanne Brix Røed
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tillatelse med vilkår

Kopi til:

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
AKERSHUS FYLKESKOMMUNE
Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma
Kjell Sandaas
EIDSVOLL KOMMUNE

Postboks 5091
Majorstua

0301 OSLO

Postboks 1200 Sentrum

0107 OSLO

Rådhusgata 1

2080 EIDSVOLL

